

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_05_MARTIN_LUTHER		
Název materiálu:	Martin Luther		
Předmět:	Dějepis	Ročník:	8.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	7. 11. 2011
Jméno autora:	Mgr. Martina Šlapalová		
Klíčová slova:	reformace, církve, kritika, katolíci, protestanti		
Výchovné a vzdělávací cíle:	seznámit se s názory Martina Luthera porovnat jeho názory s názory Jana Husa seznámit se s rozdíly katolíků a protestantů		
Rozvíjené klíčové kompetence:	k učení		
Anotace, metodický list:	Příprava na vyučovací hodinu rozvíjející čtenářskou gramotnost s využitím schématu E-U-R. Součástí přípravy na hodinu je textová příloha.		
Použité zdroje:	Hart, Michael H.: 100 nejvlivnějších osobností dějin, Knižní klub, Praha 1994, s.113-115.		

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Popis hodiny	<p>Evokace:</p> <p>Když se vám něco nelíbí, nejste s něčím spokojeni, co uděláte? O co usilujete? (Společně se dobereme ke slovu náprava.) Vzpomeňte, kdy v dějinách někdo usiloval o nápravu, čeho, jak(Hus, církve, kritika odpustků)</p> <p>Uvědomění si významu:</p> <p>Nyní přichází další vlna nespokojeností s církví. Osobností, která církev kritizovala, je Martin Luther. Přečtěte si text, ve kterém se seznámíte s jeho životem a červeně podtrhněte informace, které jsou jakkoli shodné s Janem Husem, modře informace, které se neshodují. (Čtěte po čtvrtý odstavec od konce).</p> <p>Žáci čtou a podtrhávají nejdřív sami, potom přejdou do čtveřic a společně si ujasňují informace. Prezентují ve třídě. Společně vymezíme pojem reformace - snaha o nápravu církve.</p> <p>Čtěte text až do konce, podtrhněte, co bylo důsledkem reformace.</p> <p>Reflexe:</p> <p>Nejdůležitějším důsledkem bylo rozdělení církve na katolíky a protestanty. Do sešitu napíšeme rozdíly těchto náboženství.</p>
---------------------	---

Příloha

25 Martin Luther (1483–1546)

Narodil se v roce 1483 v německém městě Eislebenu. Dostalo se mu dobrého vysokoškolského vzdělání a krátkou dobu studoval právo (zjevně na otcovo přání). To však nedokončil, místo toho se rozhodl stát augustiniánským mnichem. Roku 1512 obdržel diplom doktora teologie na univerzitě ve Wittenbergu a brzy nato nastoupil na tuto fakultu jako člen profesorského sboru.

Postupně rostlo jeho rozhořčení vůči církvi. V roce 1510 cestoval do Říma a byl zděšen úplatností a požívačností římského duchovenstva. Ale nejvíc ho pobouřila církevní praxe prodávání odpustků. (Odpustek znamenal prominutí trestu za hřích, konkrétně třeba zkrácení doby, kterou musí hříšník strávit v očištění.)

Luther přibíjí Devadesát pět tezí na vrata katedrály ve Wittenbergu

Dne 31. října 1517 Luther přibíil na vrata katedrály ve Wittenbergu svých slavných 95 tezí, v nichž hluboce odsoudil zkorumpovanost církve a zvláště prodej odpustků. Opis 95 tezí zaslal mohučskému arcibiskupovi. Kromě toho byly teze výtiskem a výtisky se v dané oblasti hojně rozdávaly.

Rozsah Lutherových protestů proti církvi se rychle zvětšoval. Brzy popřel autoritu papeže a generálních církevních rad a tvrdil, že se bude řídit pouze biblí a selským rozumem. Nepřekvapuje, že se církvi tyto názory nelíbily. Luther byl předvolán před církevní hodnostáře a po různých slyšeních a nařízeních, aby se svého učení zřekl, byl na říšském sněmu ve Wormsu v roce 1521 prohlášen za kacíře a vyvrhele a jeho spisy byly zakázány.

Normálně by byl Luther upálen na hranici. Jenže jeho názory si získaly širokou podporu mezi německým lidem a dokonce i mezi německými knížaty. I když se musel asi rok ukrývat v ústraní, měl v Německu tak silnou podporu, že se vyhnul vážnému trestu.

Luther byl plodný autor a mnoho jeho děl mělo široký vliv. Jednou z jeho nejvýznamnějších prací byl překlad bible do němčiny. To pochopitelně umožňovalo každému gramotnému člověku, aby si v Písmu svatém četl sám a nemusel se spoléhat na církev a její kazatele. (Shodou okolností měl Lutherův překlad díky skvělému jazyku obrovský vliv i na němčinu a německou literaturu.)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kromě zpochybňování základní úlohy církve Luther také protestoval proti různým církevním domněnkám a praktikám. Popíral například existenci očištění a nesouhlasil s tím, že by kněží měli žít v celibátu. Sám se v roce 1525 oženil s bývalou jeptiškou a měl s ní šest dětí. Zemřel roku 1546 během návštěvy rodného Eislebenu.

Do roku 1517 se nespokojenost s katolickou církví tak rozmohla, že Lutherova slova ihned rozpoutala lavinu protestů, které se rychle šířily po velké části Evropy. Proto je Luther právem považován za hlavního iniciátora reformačního hnutí.

Nejzřetelnějším následkem reformace je samozřejmě vytvoření různých protestantských sekt. I když je protestantismus pouze jednou odnoží křesťanství a ne zrovna nejpočetnější, pořád má víc přívrženců než buddhismus a než většina jiných náboženství.

Druhým významným důsledkem byly následné rozsáhlé náboženské války v Evropě. Některé z nich (například třicetiletá válka v Německu, která trvala od roku 1618 do roku 1648) byly neuvěřitelně krvavé. I bez ohledu na války hrály politické konflikty mezi katolíky a protestanty velkou roli v evropské politice příštích staletí.

Reformace také sehrála sice nepatrnou, ale přesto velmi důležitou úlohu v intelektuálním rozvoji západní Evropy. Před rokem 1517 existovala jedna zavedená církev, římskokatolická, a odštěpenci dostávali nálepku kacíři. Taková atmosféra jistě nenapomáhala rozvoji samostatného myšlení. Po reformaci, když řada zemí přijala princip svobody náboženského vyznání, již nebylo tak nebezpečné uvažovat i o jiných věcech.

Za zmínku snad stojí ještě jedno vysvětlení. Nejčastěji zastoupená národnost v seznamu nejvlivnějších osobností světa je britská. Na druhém místě jsou co do počtu Němci. Žebříčku vévodí lidé pocházející z protestantských zemí severní Evropy a Ameriky. Možná si povšimnete, že jenom dva z nich (Gutenberg a Karel Veliký) žili před rokem 1517. Z dřívější doby jsou na tomto žebříčku osobnosti pocházející většinou z jiných částí světa, kdežto lidé žijící v zemích, které jsou nyní protestantské, přispívali k lidské kultuře a historii poměrně málo. Z toho se dá lehce usoudit, že protestantství nebo reformace mají patrně do jisté míry zásluhu na tom, že z oblastí, kde zakořenily, vzešel za posledních 450 let tak velký počet významných osobností. Možná byla důležitým faktorem velká svoboda vzdělání a myšlení v těchto oblastech.